Tiistai 19. tammikuuta 2021

P9_TA(2021)0004

Unionin oikeuksien harjoittaminen kansainvälisten kauppasääntöjen soveltamista ja täytäntöönpanoa varten ***I

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 19. tammikuuta 2021 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin oikeuksien harjoittamisesta kansainvälisten kauppasääntöjen soveltamista ja täytäntöönpanoa varten annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 654/2014 muuttamisesta (COM(2019)0623 – C9-0197/2019 – 2019/0273(COD))

(Tavallinen lainsäätämisjärjestys: ensimmäinen käsittely)

(2021/C 456/27)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2019)0623),

— ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan ja 207 artiklan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C9-0197/2019),

— ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,

— ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen lausunnon 2/15 ([1]),

— ottaa huomioon 28. marraskuuta 2019 antamansa päätöslauselman WTO:n valituselimen kriisistä ([2]),

— ottaa huomioon asiasta vastaavan valiokunnan työjärjestyksen 74 artiklan 4 kohdan mukaisesti hyväksymän alustavan sopimuksen ja neuvoston edustajan 4. marraskuuta 2020 päivätyllä kirjeellä antaman sitoumuksen hyväksyä Euroopan parlamentin kanta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 4 kohdan mukaisesti,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 59 artiklan,

— ottaa huomioon kansainvälisen kaupan valiokunnan mietinnön (A9-0133/2020),

1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan;

2. hyväksyy tämän päätöslauselman liitteenä olevat parlamentin, neuvoston ja komission yhteiset lausumat;

3. panee merkille tämän päätöslauselman liitteenä olevat komission lausumat;

4. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se korvaa ehdotuksensa, muuttaa sitä huomattavasti tai aikoo muuttaa sitä huomattavasti;

5. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

P9_TC1-COD(2019)0273

Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 19. tammikuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/… antamiseksi unionin oikeuksien harjoittamisesta kansainvälisten kauppasääntöjen soveltamista ja täytäntöönpanoa varten annetun asetuksen (EU) N:o 654/2014 muuttamisesta

(Euroopan parlamentin ja neuvoston päästyä sopimukseen parlamentin kanta vastaa lopullista säädöstä, asetusta (EU) 2021/167.)

([1]) ECLI:EU:C:2017:376.
([2]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2019)0083.

Tiistai 19. tammikuuta 2021

LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAN LIITE

Komission, neuvoston ja Euroopan parlamentin yhteinen lausuma välineestä, jolla estetään kolmansien maiden pakkotoimia ja vastataan niihin

Komissio panee merkille parlamentin ja jäsenvaltioiden huolenaiheet tiettyjen kolmansien maiden käytännöistä, joilla yritetään pakottaa unionin ja/tai sen jäsenvaltiot toteuttamaan tai peruuttamaan tiettyjä poliittisia toimenpiteitä. Komissio on samaa mieltä siitä, että tällaiset käytännöt ovat erittäin huolestuttavia. Komissio vahvistaa aikovansa jatkaa tarkastelua sellaisen mahdollisen välineen hyväksymiseksi, jolla voitaisiin estää ja mitätöidä kolmansien maiden pakkotoimia ja jonka avulla voitaisiin hyväksyä nopeasti tällaisista toimista johtuvia vastatoimia. Komissio aikoo jatkaa arviointiaan ja antaa sen perusteella kaikki asiaan liittyvät olosuhteet huomioon ottaen säädösehdotuksen mekanismista, jolla voitaisiin estää tai mitätöidä tällaiset toimet kansainvälistä oikeutta noudattaen. Kuten komission puheenjohtajan 16. syyskuuta 2020 päivätyssä aiekirjeessä parlamentin puhemiehelle ja neuvoston puheenjohtajalle ilmoitettiin, komissio aikoo antaa asiasta ehdotuksen viimeistään vuoden 2021 loppuun mennessä tai aikaisemmin, jos kolmannen maan toteuttamat pakkotoimet sitä edellyttävät.

Neuvosto ja Euroopan parlamentti panevat merkille komission aikomuksen esittää ehdotus välineestä, jolla estetään ja mitätöidään kolmansien maiden pakkotoimet. Molemmat toimielimet ovat sitoutuneet täyttämään institutionaalisen tehtävänsä lainsäätäjinä ja tarkastelemaan ehdotusta nopeasti ottaen huomioon kansainvälisen julkisoikeuden ja WTO:n oikeuden mukaiset unionin velvoitteet sekä kansainvälisen kaupan kehityksen.

Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission yhteinen julkilausuma

Unioni on edelleen sitoutunut monenväliseen lähestymistapaan kansainvälisissä kauppakiistoissa, sääntöihin perustuvaan kauppaan ja kansainväliseen yhteistyöhön Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Unioni tekee yhteistyötä kaikissa pyrkimyksissä uudistaa WTO:n riitojenratkaisumekanismia, jotta voidaan varmistaa WTO:n valituselimen tehokas toiminta.

Komission lausumat

1. **Komission lausuma kansainvälisen oikeuden noudattamisesta**

Kun unioni käynnistää riitojen ratkaisemista koskevan sopimuksen, jäljempänä ”DSU-sopimus”, nojalla riitamenettelyn toista Maailman kauppajärjestön WTO:n jäsentä vastaan, se pyrkii kaikin kohtuullisin keinoin hankkimaan mahdollisimman pian kyseisen jäsenen suostumuksen turvautua DSU-sopimuksen 25 artiklan mukaiseen välimiesmenettelyyn tilapäisenä valitusten sovittelujärjestelynä, joka sisältää valituselimen käsiteltäväksi saatettuja valituksia koskevan menettelyn olennaiset piirteet, siihen asti, että valituselin pystyy jatkamaan tehtäviensä hoitamista täysimääräisesti DSU-sopimuksen 17 artiklan mukaisesti.

Hyväksyessään täytäntöönpanosäädöksiä asetuksen 3 artiklan a a alakohdan mukaisesti komissio toimii vastatoimenpiteitä koskevan kansainvälisen oikeuden vaatimusten mukaisesti, jotka Kansainvälisen oikeuden toimikunta on kodifioinut valtioiden vastuuta kansainvälisen oikeuden vastaisista teoista koskeviin artikloihin.

Ennen kuin komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksiä 3 artiklan a a alakohdan mukaisesti, se erityisesti pyytää asianomaista WTO:n jäsentä panemaan täytäntöön WTO:n paneelin päätökset ja suositukset, ilmoittaa kyseiselle WTO:n jäsenelle unionin aikomuksesta toteuttaa vastatoimia ja toistaa valmiutensa neuvotella yhteisesti sovitusta ratkaisusta DSU-sopimuksen vaatimusten mukaisesti.

Kun täytäntöönpanosäädökset on hyväksytty 3 artiklan a a alakohdan mukaisesti, komissio keskeyttää niiden soveltamisen, jos valituselin aloittaa uudelleen DSU-sopimuksen 17 artiklan mukaiset tehtävänsä kyseisen riidan osalta tai jos aloitetaan tilapäinen valitusten sovittelujärjestely, joka toteutetaan vilpittömässä mielessä.

2. **Komission lausuma**

Komissio suhtautuu myönteisesti asetuksen (EU) N:o 654/2014 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen hyväksymiseen.

Komissio muistuttaa alkuperäisen asetuksen hyväksymistä koskevasta lausumastaan muun muassa siltä osin, että täytäntöönpanosäädökset, jotka komissiolla on valta antaa, olisi laadittava objektiivisin perustein ja jäsenvaltioiden valvonnassa. Tätä valtaa käyttäessään komissio aikoo toimia alkuperäisen asetuksen hyväksymistä koskevan lausuman ja tämän lausuman mukaisesti.

Valmistellessaan ehdotuksia täytäntöönpanosäädöksiksi, jotka vaikuttavat palvelukauppaan tai teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyviin näkökohtiin, komissio muistuttaa 9 artiklan 1 a kohdan mukaisista velvoitteistaan ja vahvistaa toteuttavansa ensin kattavat kuulemiset, joiden tavoitteena on varmistaa, että komission tietoon saatetaan kaikki asiaan liittyvät edut ja vaikutukset ja että ne ilmoitetaan jäsenvaltioille ja otetaan asianmukaisesti huomioon mahdollisia toimenpiteitä hyväksyttäessä. Kyseisissä kuulemisissa komissio pyrkii saamaan palautetta yksityisiltä sidosryhmiltä, joihin unionin kyseisillä aloilla mahdollisesti hyväksymät kauppapoliittiset toimenpiteet vaikuttavat. Komissio odottaa saavansa kannanottoja myös viranomaisilta, jotka ehkä osallistuvat unionin mahdollisesti hyväksymien kauppapoliittisten toimenpiteiden täytäntöönpanoon tai joihin ne saattavat vaikuttaa.

Valmisteltaessa ehdotuksia täytäntöönpanosäädöksiksi palvelukauppaa ja teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyviä näkökohtia koskevien toimenpiteiden osalta otetaan asianmukaisesti huomioon erityisesti niiden jäsenvaltioiden viranomaisten palaute, jotka osallistuvat kyseisten alojen sääntelyä koskevan lainsäädännön laatimiseen ja täytäntöönpanoon, muun muassa siltä osin, miten mahdolliset kauppapoliittiset toimenpiteet sopisivat yhteen unionin ja kansallisen lainsäädännön kanssa. Myös muille sidosryhmille, joihin tällaiset kauppapoliittiset toimenpiteet vaikuttavat, annetaan mahdollisuus esittää suosituksia ja huolenaiheita toteuttavien toimenpiteiden valinnasta ja suunnittelusta. Huomiot toimitetaan jäsenvaltioille, kun toimenpiteet hyväksytään asetuksen 8 artiklan nojalla. Tällaisten toimenpiteiden säännöllisessä tarkastelussa niiden soveltamisen aikana ja soveltamisen päätyttyä otetaan niin ikään huomioon jäsenvaltioiden viranomaisten ja yksityisten sidosryhmien palaute, joka koskee tällaisten toimenpiteiden toimivuutta, ja ongelmien ilmetessä toimenpiteitä voidaan mukauttaa.

Lopuksi komissio vahvistaa pitävänsä erittäin tärkeänä sen varmistamista, että asetus on vaikuttava ja tehokas väline kansainvälisten kauppasopimusten mukaisten unionin oikeuksien täytäntöönpanossa, myös palvelukaupan ja teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvien näkökohtien osalta. Sen vuoksi näillä aloilla valittavilla toimenpiteillä on voitava varmistaa myös tehokas täytäntöönpano unionin oikeuksien mukaisesti siten, että ne kannustavat asianomaista kolmatta maata noudattamaan sääntöjä ja että ne ovat sallittuja täytäntöönpanotoimenpiteitä koskevien kansainvälisten sääntöjen mukaisia.

Komission julkilausuma

Kun asetus hyväksyttiin vuonna 2014, komissio sitoutui tehokkaaseen viestintään ja näkemysten vaihtoon Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa sellaisista kauppariidoista, jotka voivat johtaa asetuksen mukaisten toimenpiteiden käyttöön ottamiseen ja yleisiin täytäntöönpanotoimiin. Pitäen mielessä sen, että yleistavoitteena on unionin kansainvälisten kauppasopimusten mukaisten unionin oikeuksien tehokas ja vaikuttava täytäntöönpano, komissio edistää ja virtaviivaistaa edelleen yhteistyötään Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa yhteisen edun mukaisesti.

Osana tehostettua täytäntöönpanojärjestelmäänsä komissio sitoutuu erityisesti tarkastelemaan unionin kansainvälisten kauppasopimusten väitettyjä rikkomisia, kun parlamentti, sen jäsenet tai sen valiokunnat tai neuvosto sitä pyytävät ja kun tällaisiin pyyntöihin liitetään asiaa tukevaa näyttöä. Komissio tiedottaa parlamentille ja neuvostolle tehostetun valvontatyönsä tuloksista.

Ottaessaan käyttöön tehostetun täytäntöönpanojärjestelmän komissio kiinnittää yhtä paljon huomiota EU:n kauppasopimusten kauppaa ja kestävää kehitystä koskevien määräysten väitettyihin rikkomisiin kuin markkinoillepääsyjärjestelmien väitettyihin rikkomisiin. Kauppaa ja kestävää kehitystä koskevien määräysten väitettyjen rikkomisten käsittely sisällytetään järjestelmään kokonaisuudessaan. Komissio asettaa etusijalle tapaukset, jotka ovat työntekijöihin tai ympäristöön kohdistuvien vaikutusten vuoksi erityisen vakavia kaupan kannalta, joilla on systeemistä merkitystä ja jotka ovat oikeudellisesti päteviä.

Komissio aikoo jatkossakin osallistua täysipainoisesti asiasta vastaavan parlamentin valiokunnan istuntoihin vaihtaakseen näkemyksiä kauppariidoista ja täytäntöönpanotoimista sekä niiden vaikutuksista unionin teollisuuteen. Tässä yhteydessä komissio jatkaa raportointikäytäntöään ja toimittaa säännöllisesti tilannekatsauksen kaikista vireillä olevista riita-asioista ja ajantasaisia tiedotteita niiden kehityksestä samaan aikaan, kun nämä tiedot jaetaan jäsenvaltioille. Raportointi ja tietojenvaihto tapahtuu neuvoston ja parlamentin asiasta vastaavien valiokuntien ja komiteoiden kautta.

Tiistai 19. tammikuuta 2021

Lisäksi komissio tiedottaa parlamentille ja neuvostolle jatkossakin sellaisesta kansainvälisestä kehityksestä, joka voi johtaa tilanteisiin, jotka edellyttävät asetuksen nojalla annettavia toimenpiteitä.

Lopuksi komissio vahvistaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaiset sitoumuksensa toimittaa viipymättä parlamentille ja neuvostolle ehdotukset täytäntöönpanosäädöksiksi, jotka se toimittaa jäsenvaltioiden komitealle sekä lopulliset ehdotukset täytäntöönpanosäädöksiksi sen jälkeen, kun ne on toimitettu komitealle lausuntoa varten. Tämä toteutetaan komiteamenettelyrekisterin kautta.